

indtaget, idet man altsaa vil sige, at der er en teoretisk Mulighed for, at Valget er forkert, men alligevel godkender Udvalget de 5 eller 6 Kandidater, der er valgt i Amtet, og strides kun om de 2. Det maa jeg hævde er urigtigt, og ud fra den Betragtning maa jeg hævde, at saa længe Spørgsmaalet om Valgklagens Berettigelse ikke er afgjort, burde hele Aarhus Amt staa hen, idet jeg altsaa ikke tror, det er muligt at konstruere et rigtigt Resultat, saafremt der skal naas et andet end det, der er naaet, uden gennem et Omvalg i hele Amtet.

Holstein: Den Klage, der er indgivet fra Amdsudvalget for de saakaldte officielle konservative Vælgerforeninger i Aarhus Amt, drejer sig ikke blot om et underordnet juridisk Formalitetsspørgsmaal, men den drejer sig om et stort baade politisk og juridisk Principspørgsmaal, et Principspørgsmaal, som baade berører Forstaaelsen af Bestemmelsen i Grundlovens § 32 om, at de forskellige Anskuelse i Vælgerbefolkningen skal være repræsenteret i Folketinget, og Forstaaelsen af Valglovens § 26, Bestemmelsen af Begrebet „et politisk Parti“.

Det er maaske i og for sig uheldigt, at Valgloven har indladt sig paa overhovedet at gøre Begrebet Parti til Bestanddel af Valgloven, og det er saa meget uheldigere, som den, naar den endelig har besluttet sig hertil, burde have gjort Skridtet fuldt ud og ogsaa defineret, hvad der valglovsmæssigt skal forstaaes ved et Parti. Men hvis den havde gjort det, saa vilde det selvfølgelig paa den anden Side meget let kunne medføre uberettigede Indgreb i Grundlovens § 32's Grundprincip, idet det, hvis Valgloven vilde fortolke snævert og detailleret Begrebet „politisk Parti“, let kunde medføre en Tilsideættelse af det Grundprincip, som det efter Grundlovens § 32 har været Ønsket at se gennemført i Valgloven.

I mine Øjne er det umuligt, naar der ikke er givet en Definition af Begrebet „Parti“ i Valgloven, valglovsmæssigt set at lægge anden Betragtning til Grund end denne, om en Kreds af Vælgere, større eller mindre, slutter sig til et bestemt politisk Program, ikke derimod, om den paagældende Kreds af Vælgere er et Led i Partimaskineriet, er et Led i Partiorganisationen, i den formelle Partiorganisation. Denne Opfattelse stemmer ogsaa med de Grundbetragtninger, som er gjort gældende i de afgørende Bestemmelser i det konservative Folkepartis Love. Der siges i § 1 i det

konservative Folkepartis Organisationslove: „Det konservative Folkepartis Organisation har det Formaal at samle alle, der slutter sig til Partiets Program, saaledes som dette vedtages af Landsraadet, samt i Befolkningen at virke for Udbredelsen af konservative Anskuelse, saaledes som de er udtrykt i Partiets Program.“ I § 3 hedder det: „Enhver Forening af Vælgere, der erklærer at slutte sig til Partiets Program, kan optages i Organisationen.“ I § 7: „Ingen Forening er berettiget til ved et Folketingsvalg eller et Valgmandsvalg at opstille nogen Kandidat, der ikke erklærer at staa paa Partiets Program.“

Nu har den konservative Vælgerforening i Aarhus Amt, som Partiets Ledelse har ekskluderet, som Forretningsudvalget for det konservative Parti midlertidigt og derefter Repræsentantskabet endeligt har ekskluderet, altid staaet paa det konservative Program, som efter Partiets Love § 1 er Kriteriet for, om en Vælgerforening kan være Medlem af Partiet. Og den har udtrykkelig gjort det til Betingelse i sin Tid for min Kandidatur, at jeg sluttede mig til dette Program, at jeg altsaa var i Overensstemmelse med § 7 for Kandidaternes Vedkommende.

Til Trods for, at denne Vælgerforening sluttede sig til Partiets Program og har fastholdt det og gjort det til Betingelse for at have Tillid til en Folketingskandidat, at han sluttede sig til Partiets Program, til Trods for, at han i Gerning i Folketinget har vist, at han ikke har svigtet dette Program og ikke har overtraadt det, bliver denne Vælgerforening ikke desto mindre ekskluderet af Partiet. Og med hvilken Motivering? Med den Motivering, at dersom denne Vælgerforening, en ældgammel konservativ Vælgerforening, der, som sagt, aldrig har svigtet Partiets Program og konservative Interesser, fastholdt min Kandidatur, saa vilde Repræsentantskabet, fordi jeg var ekskluderet af Partiet, ekskludere denne Vælgerforening af Partiet.

Saa ligger det nær at spørge: Hvad var da Grunden til, at jeg blev ekskluderet af Partiet? For hvis man hævder, at jeg havde svigtet Programmet eller havde overtraadt Programmet eller paa principielle Punkter var kommet i Strid med dette Program, kunde det diskuteres, om Vælgerforeningen saa ikke ved at fastholde min Kandidatur havde handlet ubeføjet overfor Partiet. Men nu var Forholdet det, at Partiets Ledelse til det sidste har hævdet, at jeg ikke var ekskluderet — og den skulde ogsaa nok vogte sig for at paastaa det —, fordi